THE NATURAL HISTORY MUSEUM
-7 DEC 1998
EXCHANGED ENTOMOLOGY LIBRARY

PHEGEA

driemaandelijks tijdschrift van de

VLAAMSE VERENIGING VOOR ENTOMOLOGIE

Afgiftekantoor Antwerpen X ISSN 0771-5277

Redactie: Dr. J.-P. Borie (Compiègne, France), T. C. Garrevoet (Antwerpen), B. Goater (Chandlers Ford, England), Dr. K. Maes (Gent), Dr. K. Martens (Brussel), A. Olivier (Antwerpen), H. van Oorschot (Amsterdam), D. van der Poorten (Antwerpen), W. O. De Prins (Antwerpen).

Redactie-adres: W. O. De Prins, Diksmuidelaan 176, B-2600 Antwerpen (Belgium).
e-mail: willy.deprins@village.uunet.be.

Jaargang 26, nummer 4 1 december 1998

Pennisetia hylaeiformis: nieuw voor de provincie Antwerpen (Lepidoptera: Sesiidae)

Guido De Prins & Theo Garrevoet

Abstract. *Pennisetia hylaeiformis*: new to the province of Antwerp (Lepidoptera: Sesiidae)
Pennisetia hylaeiformis (Laspeyres, 1801) is mentioned here for the first time from the province of Antwerp. Several specimens of this species were caught at different localities during 1992, 1993 and 1994. The distribution of this species in Belgium, its foodplant and habitat are discussed.

Résumé. *Pennisetia hylaeiformis* espèce nouvelle pour la province d'Anvers (Lepidoptera: Sesiidae)
Pennisetia hylaeiformis (Laspeyres, 1801) est mentionnée ici pour la première fois de la province d' Anvers. Plusiers exemplaires cette espèce ont été capturés à plusieures localités pendant les années 1992,1993 et 1994. La répartition de cette espèce en Belgique est discutée, ainsi que sa plante nourricière et son biotope.

Key words: Lepidoptera – faunistics – Belgium – *Pennisetia hylaeiformis*.

De Prins, G.: Markiezenhof 32, B-2170 Antwerpen-Merksem.
Garrevoet, T,: Kampioenstraat 14, B-2020 Antwerpen.

Pennisetia hylaeiformis (Laspeyres, 1801): (zie figuur 1) Gierle op 23.VII.1992 en 25.VII.1992 telkens 1 exemplaar op feromoon. Schilde op 26.VII.1992: 11 ex., op 27.VII.1992: 16 ex., op 28.VII.1992: 8 ex. en op 31.VII.1992: 7 ex. telkens op feromoon. Schilde 24.VII.1993: 1 ex., op 30.VII.1993: 7 ex. en Schoten 29.VII.1993: 7 ex. telkens op feromoon.

Deze soort werd tot 1992 als zeer zeldzaam in België beschouwd. In het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen bevinden zich slechts drie exemplaren: ♀ Samrée augustus 1940, leg. R. de Ruette; ♂ Hockai (H. Fagnes) 5.VIII.38 leg. A. Collart; ♂ Jackère à Bampont 30.VII.16 leg. onbekend. In de literatuur wordt ook een dier vermeld van La Roche 3.VIII.41 leg. R. de Ruette. Wellicht gaat het hier om het hoger vermelde exemplaar uit Samrée. Ook in Lhomme (1946–1963: 513) worden slechts enkele gegevens voor België vermeld: "Bruxelles, Rochefort, Namur, Dinant, Ardennes (cat. Lambillion) Xhoffraix (Maréchal)". Door het gebruik van feromonen werd het echter duidelijk dat de soort erg verbreid voorkomt en dat ze zelfs op verscheidene plaatsen vrij gewoon is.

Het gebruikte feromoon werd samengesteld en geleverd door het Instituut voor Plantenziektenkundig Onderzoek (IPO-DLO) Wageningen. Samenstelling: EZ3,13-18:Ac----EZ3,13-18OH (100:100) (750 µg + 750 µg).

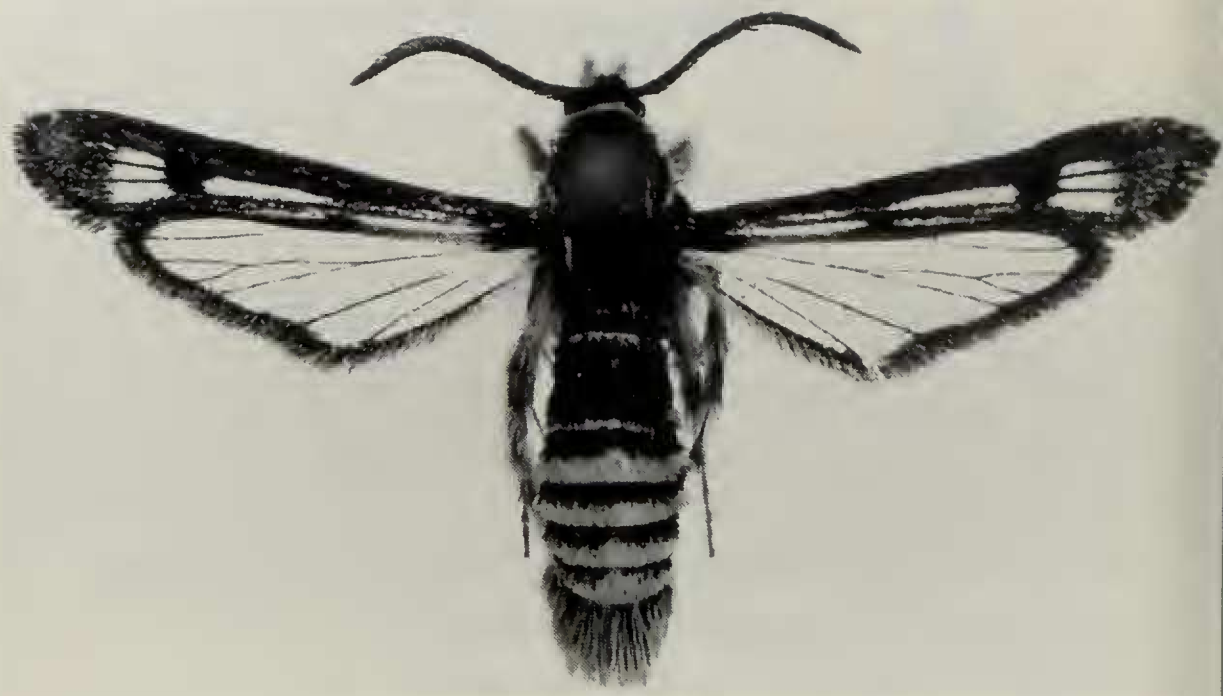

Figuur 1: *Pennisetia hylaeiformis* (Laspeyres, 1801), Gierle (Antwerpen), 23.VII.1992, leg. T. C. Garrevoet.

De rups van deze soort leeft in framboos (*Rubus idaeus*), zelfs in gecultiveerde variëteiten. Braam (*Rubus fruticosus*) wordt ook als alternatieve voedselplant vermeld (Fibiger & Kristensen 1974: 25–27), maar vele auteurs drukken hierover hun twijfels uit.

De rups leeft twee jaar in de wortelstok en het onderste gedeelte van de frambozenstengel. Ongeveer twee weken voor het uitkomen van het imago verpopt de rups zich in de stengel waarbij eerst een vluchtgat gemaakt wordt tot vlak onder de schors. Het dier heeft een zeer verborgen levenswijze wat duidelijk geïllustreerd wordt door het feit dat met de traditionele zoekmethoden op al die jaren slechts enkele exemplaren in heel België ontdekt werden.

De vlinder heeft een langgerekte vliegtijd: van einde juni tot einde augustus.

Bibliografie

Lhomme, L., 1946–1963. Catalogue des lépidoptères de France et de Belgique, Volume II. — Le Carriol, par Doulelle (Lot): 489–1253.

Fibiger, M. & Kristensen, N. P., 1974. The Sesiidae (Lepidoptera) of Fennoscandia and Danmark. — *Fauna Entomologica Scandinavica* 2. 25–27.

THE NATURAL HISTORY MUSEUM
-7 DEC 1998
EXCHANGED
ENTOMOLOGY LIBRARY